

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้เป็นความพยายามของผู้วิจัยในการค้นหา สังเคราะห์และอภิปรายถึงระบบ ค่านิยมและวัฒนธรรมในการมีและเลี้ยงดูลูก ปัญหาและการละเมิดเด็ก รวมทั้งระบบคุ้มครองเด็ก ในกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างชุมชนม้งที่อยู่บนภูเขากับในเมือง เชียงใหม่ ทั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอว่าบริบททางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นมี ผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อระบบค่านิยมและวัฒนธรรมในการมีและเลี้ยงดูลูก ปัญหาและการ ละเมิดเด็ก กับทั้งการสร้างระบบการคุ้มครองเด็กและเยาวชนในชุมชนม้ง

ค่านิยมการมีลูกของชาวม้งในชุมชนบนที่สูงกับในพื้นที่ราบมีความแตกต่างกัน โดยพ่อแม่ที่ ลงมาอยู่ในเมืองนิยมมีลูกน้อยกว่า ด้วยเหตุผลของสิ่งแวดล้อมในระบบการผลิตและการหาเลี้ยงชีพ กับความรู้และความสามารถในการเข้าถึงแหล่งบริการของการคุมกำเนิด ในขณะที่วัฒนธรรมการ เลี้ยงดูลูกของพ่อแม่ที่เข้ามาอยู่ในเมืองนั้นได้ปรับเปลี่ยนไปจากแบบของพ่อแม่กลุ่มที่อยู่บนภูเขา โดยเฉพาะด้านการใช้เหตุผลมากกว่าความรุนแรงในการอบรมสั่งสอนลูก

ปัญหาของเด็กและเยาวชนม้งในหมู่บ้านบนพื้นที่สูงค่อนข้างจะมีความรุนแรงในแง่ของ การเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้าที่ระบาดอย่างมากในปัจจุบัน ซึ่งนำมาสู่ปัญหาการทำ ร้ายเด็กและการแตกสลายของระบบครอบครัว ในขณะที่ชุมชนม้งในเมืองมักมีความหย่าร้างกันสูง กับทั้งพ่อแม่ส่วนใหญ่ใช้เวลาไปกับการทำงานและค้าขาย ทำให้ไม่มีเวลาเอาใจใส่ลูกที่กำลังเติบโต จนบางคนกลายเป็นวัยรุ่นที่มีปัญหาแล้วพ่อแม่ไม่สามารถอบรมสั่งสอนให้เป็นคนดีได้ในที่สุด นอกจากนั้นแล้วยังพบว่ามีปัญหาการทำแท้งในกลุ่มวัยรุ่นในเมืองมากขึ้นด้วย

ในส่วนของระบบการคุ้มครองเด็กนั้นพบว่าองค์กรเครือข่ายยังทำหน้าที่ได้ดีและเข้มแข็ง ในสังคมหมู่บ้านบนภูเขา นอกจากนั้นยังมีกลุ่มเยาวชนและเครือข่ายหมู่บ้านที่มีบทบาทโดดเด่นขึ้น ส่วนในเมืองนั้นเริ่มมีองค์กรรูปแบบใหม่ เช่น กลุ่มเยาวชน ชมรมนักศึกษา สมาคม ฯลฯ เข้ามา มีบทบาทมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงมีช่องว่างในการร่วมมือระหว่างองค์กรภายในชุมชนม้งกับ องค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการสร้างระบบการปกป้องคุ้มครองและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ จำเป็นจะต้องมีการทำงานอย่างบูรณาการขององค์กรต่างๆ มากขึ้นในทุกกระบวนการ กับทั้ง ต้องมีการประสานจากหน่วยงานทางด้านวิชาการและแหล่งทุนทั้งในและต่างประเทศด้วย

Abstract

This research project is an attempt of the researcher on exploring, analyzing and interpreting the social value and culture on child rearing, children's problems and child violation, including child protection among the Hmong ethnic people. It is a comparative project, between two highland and lowland Hmong communities in Chiang Mai province. It is my argument that the dynamic of economic, social and cultural contexts cause both direct and indirect impacts on social value for desired number of children, child rearing culture, children's problems, child violation, and child protection in Hmong communities.

There is a different social value on desired number of children between parents in highland and lowland Hmong communities. Parents in lowland tend to have less children, due to difficulty on family production and income earning, including easy accessible on family planning methods provided. In the mean time, child rearing culture among lowland Hmong parents has been changed if compare to highland Hmong parents, especially the using of reasonable explanation, instead of beating.

Problems of children and youth on highland community are more serious, especially drug addition which currently occurs in the village. Such drug problems lead to child violation and broken family. Meanwhile, divorce is higher in town, since parents mostly spent time on working and trading, so they have less time to take care their children. In addition, it is my finding that there are more and more female youth in town conduct child abortion.

In terms of child protection, kinship organizations still play important roles on highland community. Furthermore, youth group and village network become more prominent organizations. For lowland Hmong community, modern organizations play more important roles. Those include youth groups, student clubs, Hmong Association, and other non-governmental organizations. Nonetheless, it is my finding that there is a gap between Hmong and non-Hmong organizations, on dealing with issues of child protection and problems resolution. Therefore, it is my recommendation that integrated programs, in every procedure, should be set up. Moreover, it is necessary to be coordinated by for scholars and funders, both national and international levels.